

VILNIAUS MIESTO
SAVIVALDYBĖS
2021 METŲ ŠVIETIMO
PAŽANGOS ATASKAITA

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2021 METŲ ŠVIETIMO PAŽANGOS ATASKAITA

Vilniaus miesto savivaldybė, 2021 m. organizuodama savo veiklą švietimo srityje, vadovavosi esminėmis nuostatomis ir siekiniais, įtvirtintais Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje, Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“, „Geros mokyklos“ koncepcijoje ir kituose nacionalinio lygmens dokumentuose. Pagrindinis orientyras siekiant švietimo pažangos mieste – [Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021–2030 m.](#) (toliau – VSPP) numatyti tikslai ir uždaviniai ir strateginiai rodikliai, apibrėžti šiame ir kituose dokumentuose keliamų tikslų siekimo pažangai stebėti.

Vilniaus miesto švietimo pažangos 2021 m. ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pristatyti apibendrinti 2021 m. Vilniaus miesto savivaldybės švietimo veiklos rezultatai ir jų kaita. Švietimo pažanga analizuojama tikslo, jo įgyvendinimui numatytų uždavinių ir jų pamatavimui detaliuotų rodiklių požiūriu.

Ataskaitą sudaro penkios dalys, atitinkančios VSPP išskeltus penkis strateginius tikslus. Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021–2030 m. miesto plėtros vizijai įgyvendinti švietimo srityje yra keliami šie strateginiai tikslai:

1. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią jam mąstymo ir kompetencijų lygį.
2. Visiems vaikams užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą.
3. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui ugdyti emocines kompetencijas ir užtikrinti palankią ugdymo įstaigų emocinę aplinką.
4. Skatinti sąmoningą sveikos gyvensenos pasirinkimą.
5. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, įtraukiant vaikus į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą.

APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS

1. Vilniaus miesto mokinių akademiniai pasiekimai auga ir yra aukštesni už šalies vidurkį, tačiau stebimi dideli pasiekimų skirtumai tarp skirtingų miesto mokyklų.

- Gerėja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatai. Bent pagrindinį lietuvių kalbos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis per dvejus metus padidėjo 8,3 proc., o matematikos PUPP – dar daugiau, net 18,8 proc.
- Stebimas nuosaiškus lietuvių kalbos ir matematikos valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatų augimas. Rezultatai aukštesni už šalies mokinių rezultatų vidurkį. Vilniaus mokinių visų dalykų VBE rezultatai aukštesni už kitų didžiųjų miestų vidutinius rezultatus, išskyrus chemijos ir vokiečių kalbos.
- Daugėja abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus. Abiturientų, išlaikiusių bent 1 ir 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus, Vilniuje yra daugiau nei vidutiniškai šalyje ir kituose didžiuosiuose Lietuvos miestuose.
- Nepaisant aukštų pasiekimų vidurkių, mieste fiksuojama didelė variacija tarp mokyklų tiek PUPP, tiek VBE rezultatų. Variaciją rodantis rodiklis beveik visuose dalykuose yra didesnis nei šalyje ir viršija 20 procentų. Tai rodo, kad mokinių galimybės mokytis nėra tolygios, o variacija tarp mokyklų akademiniam pasiekimams Vilniuje daro didesnę įtaką nei šalyje.
- Taip pat ryškūs skirtumai tarp mokyklų pagal mokomąsias kalbas. Mokyklose tautinių mažumų mokomosiomis kalbomis fiksuojami prastesni lietuvių kalbos, matematikos PUPP rezultatai, taip pat prastesni beveik visų dalykų VBE rezultatai. Mokiniai, kurių mokomosiomis kalbomis yra lenkų ar rusų, sudaro daugiau kaip penktadalį šios amžiaus grupės mokinių Vilniuje. Jų mokymosi rezultatai gana stipriai veikia bendrus miesto švietimo rodiklius.

REKOMENDACIJA: Siekiant visiems vaikams užtikrinti kokybiškas ugdymo paslaugas, pasiekimų atotrūkio tarp skirtingų Vilniaus miesto mokyklų mažinimą išskirti kaip vieną iš prioritetinių ateinančių 3 metų uždavinių, numatant vidutinės trukmės paramos priemones mokykloms, patiriančioms ugdymo kokybės iššūkių:

- sukurti ir įdiegti Savivaldybės švietimo įstaigų ugdymo stebėsenos sistemą;
- įvertinti kiekvienos mokyklos situaciją, identifikuojant priežastis, lemiančias nepakankamą ugdymo kokybę, ir užtikrinti nuolatinę mokyklų pažangos būklės stebėseną. Ypatingą dėmesį skirti mokyklų, kuriose ugdymas vyksta tautinių mažumų kalba, ugdymo kokybei gerinti;
- sunkumų patiriančioms mokykloms taikyti kompleksines priemones, apimančias pedagoginio personalo kompetencijų tobulinimą, vadovų lyderystės gebėjimų stiprinimą, inovatyvių ugdymo metodų diegimą, ugdymo aplinkos modernizavimą ir kitas.

2. Dėl didėjančio vaikų skaičiaus Savivaldybė stokoja ugdymui tinkamos infrastruktūros, pusšimčio mokyklų klasės perpildytos. Ugdymo vietų plėtra dėl teigiamų demografinių tendencijų išlieka aktuali tiek ikimokyklinio, tiek bendrojo ugdymo programose. Tą rodo ir mokytojų / mokinių santykis, viršijantis Lietuvos vidurkį.

REKOMENDACIJA: Siekiant gerinti ugdymo įstaigų prieinamumą ir užtikrinti galimybę rinktis ugdymo įstaigą pagal gyvenamą vietą ir poreikius:

- tęsti infrastruktūros plėtros projektus, aktyviau įtraukiant vietos bendruomenes ir miesto visuomenę;
- atlikti ugdymo įstaigų pasirinkimo motyvų vertinimą, ypatingą dėmesį skiriant mokykloms, kuriose yra mažų klasių.

3. Fiksuojamas nuosaikus pedagoginės bendruomenės augimas ir kaita, tačiau pedagogų trūksta.

- Pedagoginė bendruomenė sensta, regeneracijos tempas nėra pakankamas. Pritraukti naujų pedagogų į švietimo įstaigas pavyksta, tačiau didėja vyresnių nei 50 metų mokytojų imtis.
- Labai trūksta pagalbos mokiniui specialistų – logopedų, specialiųjų pedagogų, psichologų, socialinių pedagogų, mokytojų padėjėjų. 2023-2024 m. m. prognozuojamas lietuvių ir užsienio kalbų, matematikos mokytojų poreikio augimas.
- Mažo darbo krūvio problema, su kuria susiduria mažesniosios savivaldybės pritraukdamos naujus darbuotojus, sostinėje nėra aktuali – Vilniaus mokytojui potencialiai tenkantis darbo krūvis yra didesnis nei vidutiniškai šalyje.
- Vyksta švietimo įstaigų vadovų kaita, labiausiai trūksta ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų. Nuolatinio vadovo daugiau nei metus neturėjo beveik ketvirtadalis ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

REKOMENDACIJA: Užtikrinant mokytojų bendruomenės ir švietimo įstaigų vadovų korpuso atnaujinimą:

- plėsti pedagogų pritraukimo, palaikymo ir kompetencijų tobulinimo priemones.
- Visuotinai įdiegti paramos pradedančiajam mokytojui programą, kurioje būtų numatyta mentorius skyrimas pirmaisiais jo darbo metais ir tiksliniai kompetencijų tobulinimo mokymai;
- tęsti vykdomas vadovų pritraukimui ir lyderystės gebėjimų stiprinimui skirtas priemones, vykdant priemonių veiksmingumo stebėseną. Suformuoti vadovų rezervą.

4. Nuosekliai plečiamos galimybės mokiniams, turintiems specialiųjų poreikių, ugdymis bendros paskirties klasėse. Neženkliai, bet daugėja švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100 mokinių, tačiau kai kurios mokyklos neturi nei vieno pagalbos mokiniui specialisto – 2021 m. tokių mokyklų buvo beveik 20 proc. Nuo 2018 m. iki 2021 m. bendrosios paskirties mokyklose integruotai ugdomų mokinių padaugėjo daugiau nei 5 procentais.

REKOMENDACIJA: Siekiant kiekvienam vaikui sudaryti palankią ugdymo aplinką, įtraukties švietime didinimo uždavinį numatyti kaip vieną iš prioritetinių. Vykdyti šias vidutinės trukmės tikslines priemones:

- finansuoti pedagoginės specializacijos modulio (specialiojo pedagogo, logopedo, socialinio pedagogo) studijas dirbantiems mokytojams, sudarant sąlygas plėsti jų profesinę kvalifikaciją, tokiu būdu didinant reikalingų specialistų pasiūlą švietimo įstaigose;
- inicijuoti ir vykdyti mokytojų dirbti su skirtingų ugdymosi poreikių mokiniais kompetencijų tobulinimo programas ar / ir tikslinius projektus;
- sukurti ir įdiegti švietimo įstaigų mikroklimato ir bendruomenės emocinės gerovės stebėsenos sistemą;
- skirti daugiau lėšų mokinių su specialiaisiais poreikiais infrastruktūros pritaikymui.

5. Nepakankamos mokinių įtraukties į neformaliojo švietimo veiklas apimty. Nors daugėja mokinių, gaunančių tikslinio neformaliojo švietimo krepšelio lėšų, akredituojama daugiau neformaliojo švietimo programų, plečiasi neformaliojo švietimo paslaugų teikėjų ratas, neformaliojo švietimo veikloje dalyvaujančių vaikų dalis, palyginti su ankstesniais metais padidėjo nežymiai. Vilniuje tikslinėmis valstybės neformaliojo vaikų švietimo

lėšomis pasinaudojančių mokinių procento vidurkis 2021 metais neatsilieka nuo bendro Lietuvos vidurkio tačiau lūkesčiai yra nuolat didėjantis mokinių įsitraukimas į neformalųjį ugdymą.

REKOMENDACIJA: Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, vaikus įtraukiant į kokybišką ir prieinamą neformalųjį švietimą, plėsti neformaliojo švietimo pasirinkimo galimybes:

- parengti ir pradėti įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo plėtros planą;
- skatinti formalaus ir neformalaus ugdymo integraciją / sinergiją, tokiu būdu didinant mokinių motyvaciją įsitraukti tiek į formalųjį, tiek į neformalųjį ugdymą. Plėsti visos dienos mokyklos modelio projektą, kuriame būtų integruotas formalaus ir neformalaus ugdymo turinys;
- mažinti administracinę naštą švietimo teikėjams integruojant inovatyvias technologijas;
- skirti papildomą finansavimą neformaliojo vaikų švietimo plėtrai Vilniaus mieste.

I TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI PASIEKTI AUKŠČIAUSIĄ JAM MĄSTYMO IR KOMPETENCIJŲ LYGĮ

Tiksliui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Subalansuotas dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas.
2. Individualus požiūris į kiekvieną vaiką, išmokantis mokytis ir ieškoti sprendimų.
3. Tvari, nuosekliai tobulėjanti, įkvepianti pedagogų bendruomenė.
4. Gerai informuotas ir sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantis mokinys.

2021 m. Vilniaus miesto savivaldybė ypatingą dėmesį skyrė 1-3 uždaviniams.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
	2021 m.	2025 m.	2030 m.
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	73,0	80,0	85,0
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	75,7	80,0	85,0
Išlaikusių bent 1 valstybinį brandos egzaminą abiturientų dalis (proc.)	99,0	99,3	99,5
Išlaikusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus abiturientų dalis (proc.)	82,0	84,0	85,0
Jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,917	1,067	1,1
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	14,1	14,1	14,1
Pareigybės dalis, tenkanti vienam pedagoginiam darbuotojui (vnt.)	0,85	0,90	0,95

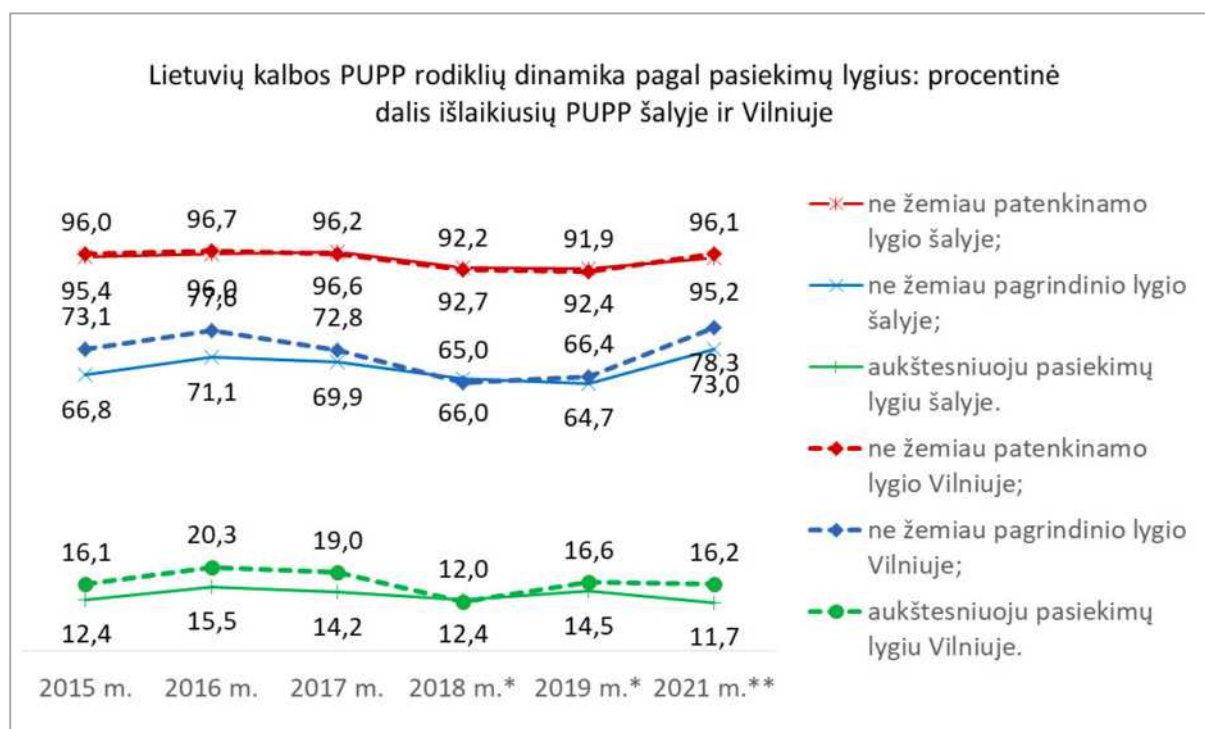
SITUACIJOS ANALIZĖ

Vertinant mokinių akademinį pasiekimų pažangą, iš lentelėje Nr. 1 pateiktų duomenų matyti, kad dauguma šios srities rodiklių yra pasiekti ir viršija numatytus. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (toliau - PUPP) metu bent pagrindinį lietuvių kalbos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis per dvejus metus (nuo 2019 m. iki 2021 m.) padidėjo 8,3 proc., o matematikos PUPP - dar daugiau, net 18,8 proc.

Lentelė **Nr. 1**

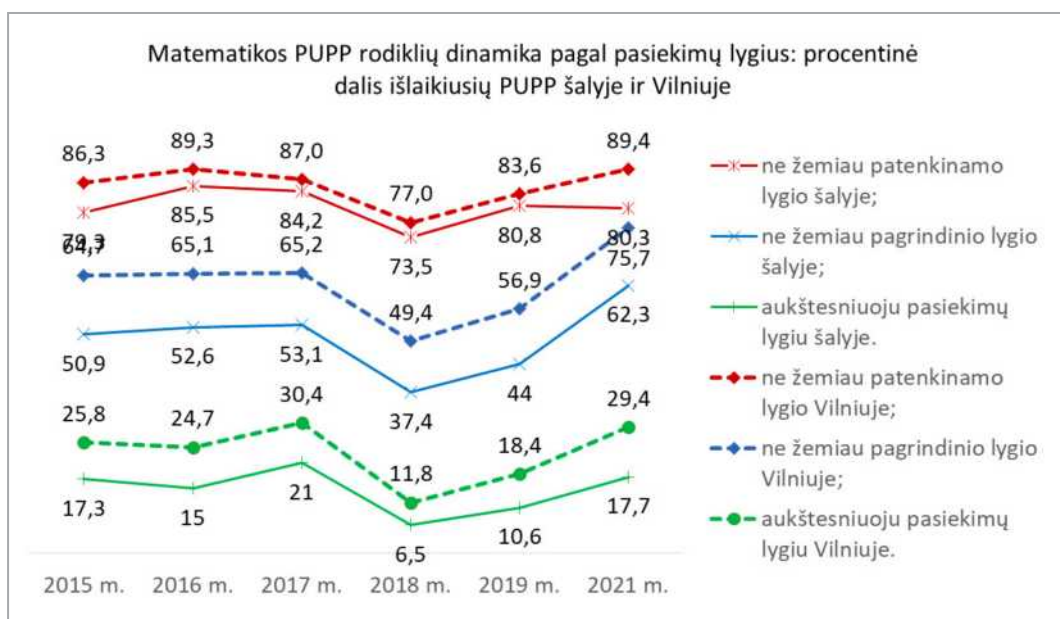
Rodiklio pavadinimas	Rodiklis 2019 m.	Rodiklis 2021 m.
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	64,7	73,0
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	56,9	75,7

Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų mokinių lietuvių kalbos PUPP rezultatai yra palyginti aukšti, aukštesni už atitinkamus šalies rodiklius (žr. diagramą Nr. 1). Rezultatai labai pagerėjo 2021 m. Prieš tai tam tikras rezultatų kritimas buvo fiksuotas 2018 m., kai buvo atsisakyta lietuvių valstybinės kalbos PUPP ir įvestas vieningas lietuvių kalbos ir literatūros PUPP mokykloms lietuvių ir ne lietuvių mokomosiomis kalbomis.

Diagrama **Nr. 1**

Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų mokinių matematikos PUPP rezultatai (žr. diagramą Nr. 2) yra santykinai labai aukšti, statistiškai reikšmingai aukštesni už atitinkamus šalies rodiklius.

Diagrama **Nr. 2**

Lietuvių kalbos mokymosi paskutinių 7 metų VBE rezultatų kaitos dinamika taip pat rodo mokinių pasiekimų augimą. Ne žemesnį kaip pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusi abiturientų dalis didėjo beveik 10 proc., aukštesniu pasiekimų lygiu išlaikiusių mokinių nors neženkliai, tačiau taip pat daugėjo. Per paskutinius trejetą metų (nuo 2018 m.) aukštesniu pasiekimų lygiu išlaikiusių mokinių dalis didėjo 5 proc. Matoma nežymi, bet nuosekli pasiekimų augimo tendencija (žr. diagramą Nr. 3). Matematikos VBE srityje matoma rezultatų kaita nuo rezultatų šuolio 2017 m. iki ženklaus kritimo 2020 m. Tačiau 2021 m. matematikos VBE rezultatai ženkliai pagerėjo. Pasiekusių ne žemesnį kaip patenkinamą lygį mokinių dalis per paskutinius metus padidėjo beveik 15 proc., pagrindinį – 7 proc., aukštesnį – 3,4 proc. (žr. diagramą Nr. 4). Vidutiniai Vilniaus miesto mokinių lietuvių ir matematikos VBE rezultatai yra aukštesni nei šalies vidurkis.

Diagrama **Nr.3**

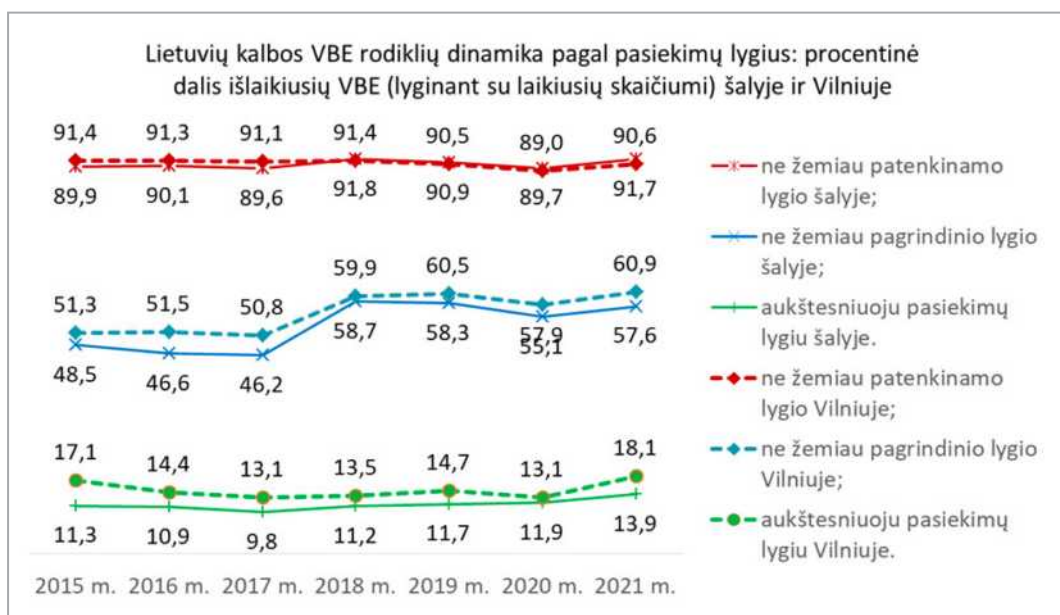
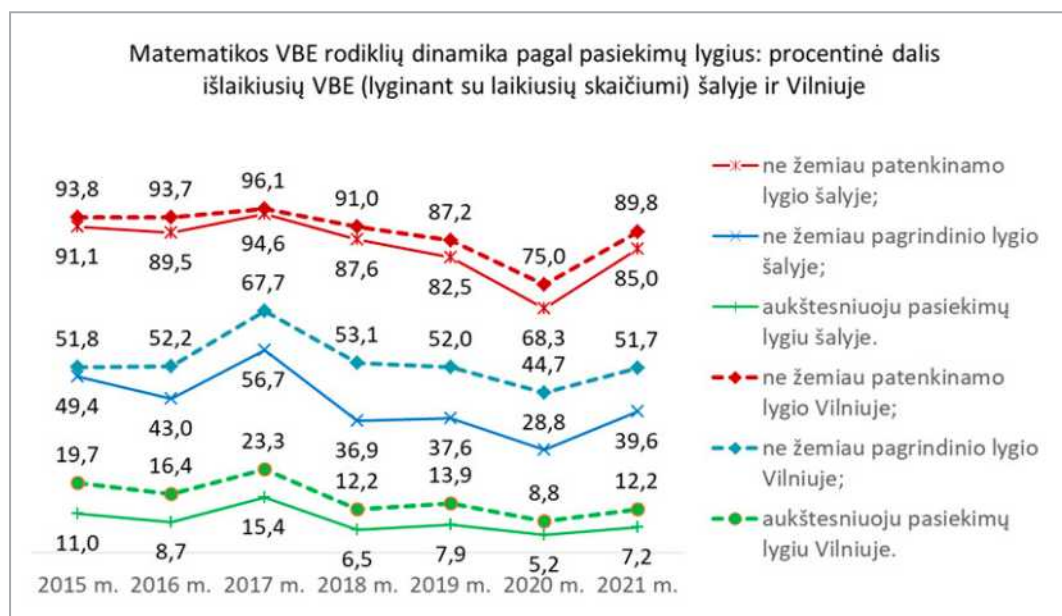

Diagrama Nr. 4

Lyginant Vilniaus ir kitų šalies didžiųjų miestų VBA rezultatus, matyti, kad sostinės abiturientų egzaminų rezultatų vidurkis aukštesnis nei kitų didžiųjų šalies miestų, išskyrus vokiečių kalbos ir chemijos dalykų rezultatus (žr. lentelę Nr. 2).

Lentelė Nr. 2

VBE rūšis	VBE 2021 įvertinimų vidurkių palyginimas (tik savivaldybių mokyklos)				
	Kauno m. sav.	Klaipėdos m. sav.	Panevėžio m. sav.	Šiaulių m. sav.	Vilniaus m. sav.
Lietuvių k. ir literatūra	52.2	49.0	48.4	53.1	55.2
Matematika	43.4	42.7	42.5	44.5	48.2
Anglų k.	71.4	70.4	67.7	68.1	73.4
Biologija	57.9	58.3	59.6	59.3	63.7
Chemija	52.1	59.6	53.2	66.4	55.8
Fizika	51.5	51.6	48.5	54.4	57.0
Istorija	54.8	49.6	48.1	48.2	55.4
Geografija	57.7	51.6	47.7	47.3	52.5
Informacinės technologijos	51.8	61.5	49.0	57.8	57.5
Prancūzų k.	81.0			65.0	83.2
Rusų k. (užsienio)	76.1	80.0	79.8	80.2	87.9
Vokiečių k.	99.5	89.3	89.0		85.6

Abiturientų, išlaikiusių vieną ar daugiau nei tris VBE, Vilniuje yra daugiau nei vidutiniškai šalyje (žr. lentelę Nr. 3). Nors 2021 m. bent vieną egzaminą išlaikiusių buvo 1 proc. mažiau nei 2020 m., tačiau 3 egzaminus išlaikiusių dalis 2021 m. pakilo 3 proc. Lyginant Vilniaus ir kitų Lietuvos didžiųjų miestų abiturientų VBE išlaikymo rezultatus, matyti, kad sostinės mokiniai yra geriau pasirengę ir išlaiko valstybinius brandos egzaminus (žr. lentelę Nr. 4).

Lentelė Nr. 3

Savivaldybių pavaldumo mokyklos	Abiturientų, išlaikiusių bent vieną VBE, dalis 2020 m.	Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis 2020 m.	Abiturientų, išlaikiusių bent vieną VBE, dalis 2021 m.)	Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis 2021 m.
Vilniaus m. sav.	98,2 %	77,7 %	97,1 %	80,4 %
Šalis	93,7 %	70,1 %	92,8 %	72,5 %

Lentelė **Nr. 4**

Savivaldybė	Abiturientų, išlaikiusių bent vieną VBE 2021 m., dalis savivaldybėse	Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE 2021 m., dalis savivaldybėse
Kauno m. sav.	93,3 %	73,0 %
Klaipėdos m. sav.	95,2 %	70,4 %
Panevėžio m. sav.	98,0 %	78,9 %
Šiaulių m. sav.	95,1 %	74,0 %
Vilniaus m. sav.	97,1 %	80,4 %
Šalis	92,8 %	72,5 %

PUPP 2021 m. atskleidė (žr. diagramas Nr. 5 ir 6) ženklus kalbų mokymosi pasiekimų netolygumus. Labai išsiskyrė lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis besimokančių mokinių PUPP 2021 m. rezultatai. Šių mokinių grupių pasiekimų rodikliai buvo statistiškai reikšmingai blogesni už atitinkamus lietuvių mokomąja kalba besimokančių mokinių rodiklius. Lietuvių kalbos PUPP atveju labai nedaug mokinių, besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis, pasiekė aukštesnįjį pasiekimų lygį. Ši aplinkybė ateityje gali tapti rizikos faktoriumi mokiniams rengiantis stoti į aukštąsias mokyklas.

Matematikos 2021 m. PUPP atskleidė santykinai labai prastus rusų mokomąja kalba besimokančių mokinių matematikos pasiekimus. Šioje mokinių grupėje tik 77,9 proc. mokinių pasiekė ne žemesnį nei patenkinamą matematikos pasiekimų lygį ir tik 56,8 proc. mokinių pasiekė ne žemesnį nei pagrindinį pasiekimų lygį. Kitas rizikos faktorius yra ir tai, kad maža dalis (tik 6,8 proc.) mokinių, kurie mokėsi lenkų mokomąja kalba, pasiekė aukštesnįjį matematikos PUPP pasiekimų lygį.

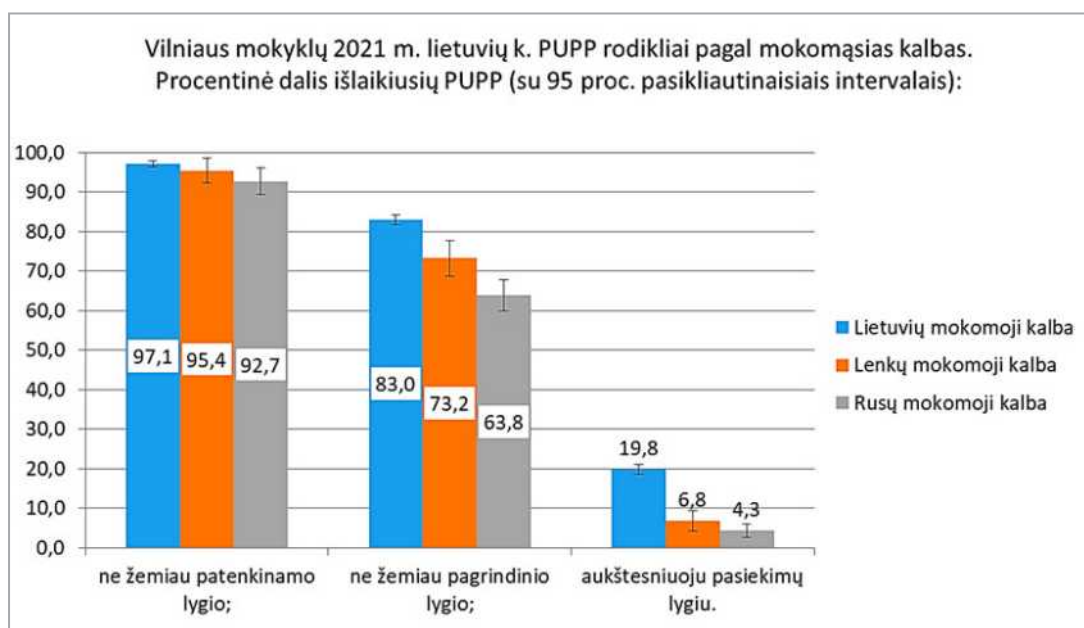
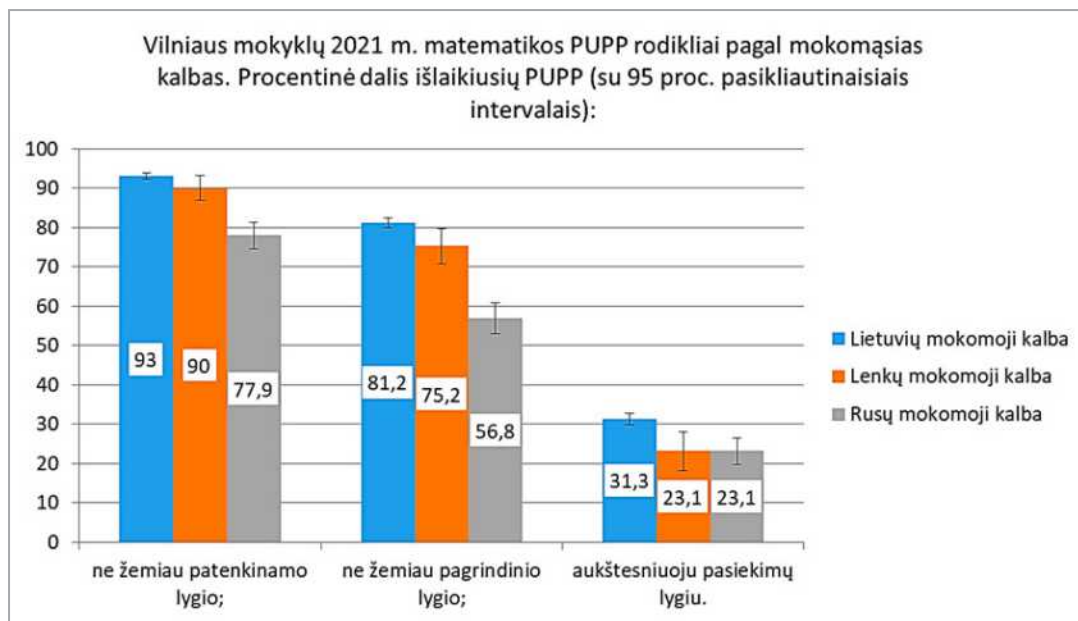
Diagrama **Nr. 5**

Diagrama **Nr.6.**

Lygindami PUPP 2021 m. mokinių įvertinimų rodiklių skirtumus pagal mokomąsias kalbas su analogiškais PUPP 2019 m. skirtumais (žr. diagramas Nr. 7 ir 8) matome, kad nėra pagrindo teigti, jog skirtumai nuo 2019 m. iki 2021 m. reikšmingai pasikeitė. Santykinai žemesni besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis ir sudarančių daugiau negu 21 proc. PUPP laikančių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių lietuvių kalbos ir matematikos PUPP rezultatai išlieka rimta Vilniaus bendrojo ugdymo problema.

Diagrama **Nr. 7**

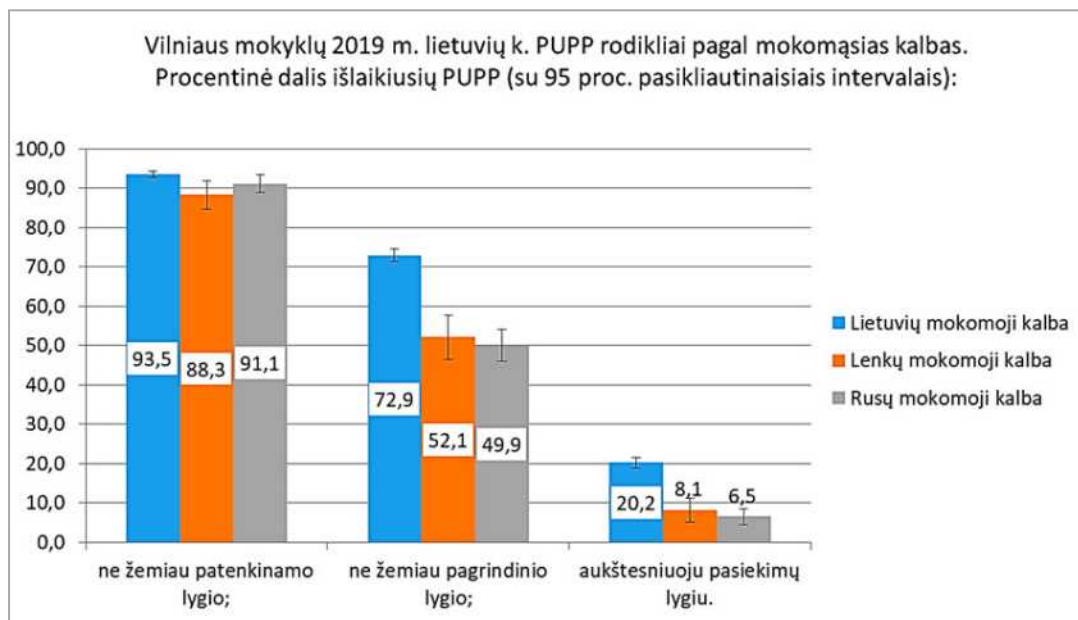
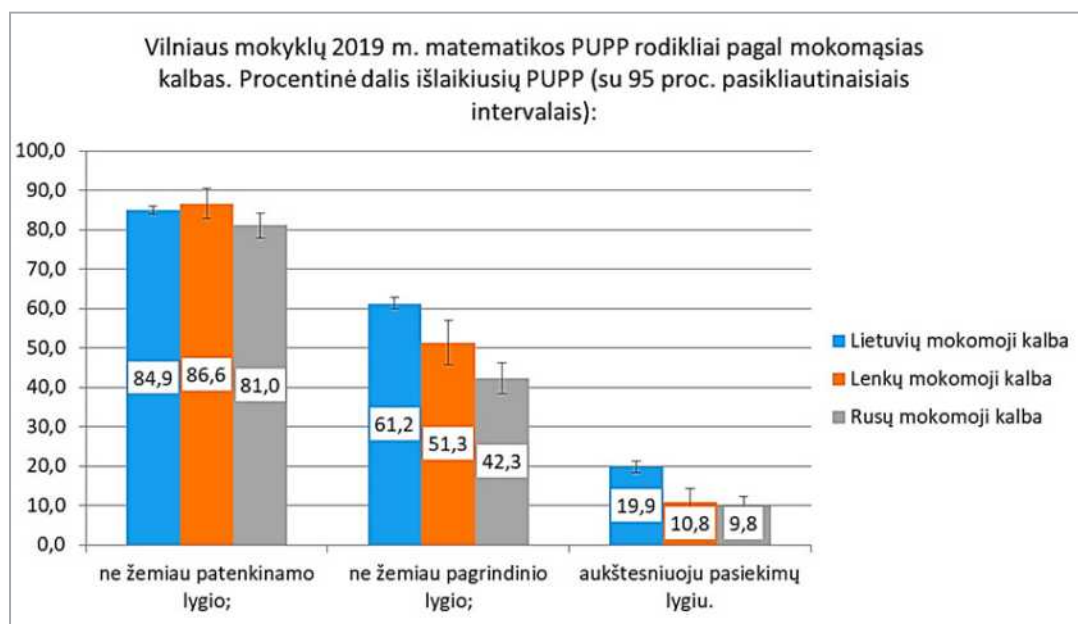

Diagrama **Nr. 8**

Lyginant VBE 2021 m. rezultatus pagal mokomąsias kalbas, matyti, kad geriausių rezultatų pasiekia tie mokiniai, kurie mokėsi lietuvių kalba. Jų visų egzaminų įvertinimų vidurkiai yra aukštesni nei mokinių, kurie mokėsi lenkų ar rusų kalbomis, išskyrus geografijos ir rusų (užsienio) kalbos egzaminus, kuriuos geriau išlaikė abiturientai, besimokantys lenkų mokomąja kalba (žr. lentelę Nr. 5).

Lentelė **Nr. 5**

VBE 2021 įvertinimų vidurkių palyginimas			
VBE rūšis	Lenkų mokomoji kalba	Lietuvių mokomoji kalba	Rusų mokomoji kalba
Lietuvių k. ir literatūra	● 43.5	● 57.7	● 42.1
Matematika	● 39.4	● 50.0	● 41.2
Anglų k.	● 60.4	● 77.3	● 55.5
Biologija	● 52.1	● 66.0	● 52.0
Chemija	● 45.6	● 57.2	● 49.1
Fizika	● 50.3	● 58.0	● 53.0
Istorija	● 55.9	● 56.8	● 41.7
Geografija	● 60.7	● 53.2	● 38.3
Informacinės technologijos	● 51.5	● 59.5	● 47.6
Rusų k. (užsienio)	● 92.2	● 85.3	

Vilniaus miesto mokytojai jaunesni nei vidutiniškai šalyje: 2021 m. vidutinis mokytojų amžius siekė 47,56 m. (Lietuvos - 50,19 m.), jaunų iki 35 m. mokytojų Vilniaus mieste buvo 15,25 proc. (šalyje - 8,58 proc.) (ŠVIS, 2021 m.). Mokytojų, kurių darbo stažas ne didesnis nei 2 metai, Vilniuje taip pat yra daugiau nei kituose didžiuosiuose miestuose ar vidutiniškai šalyje. 2021 m. Vilniuje tokių buvo 8,91 proc. (šalyje - 4,74 proc.), 2019 m. - 8,59 proc. Šie duomenys rodo, kad į Vilniaus mokyklas pakankamai sėkmingai pavyksta pritraukti naujų, jaunų pedagogų. Matome teigiamas tendencijas, tačiau apibendrinti statistiniai duomenys visgi rodo pedagoginės bendruomenės senėjimo tendenciją, nepakankamą regeneracijos tempą, 50 metų ar vyresniam mokytojui 2021 m. teko 0,917 jaunesnis negu 50 metų moky-

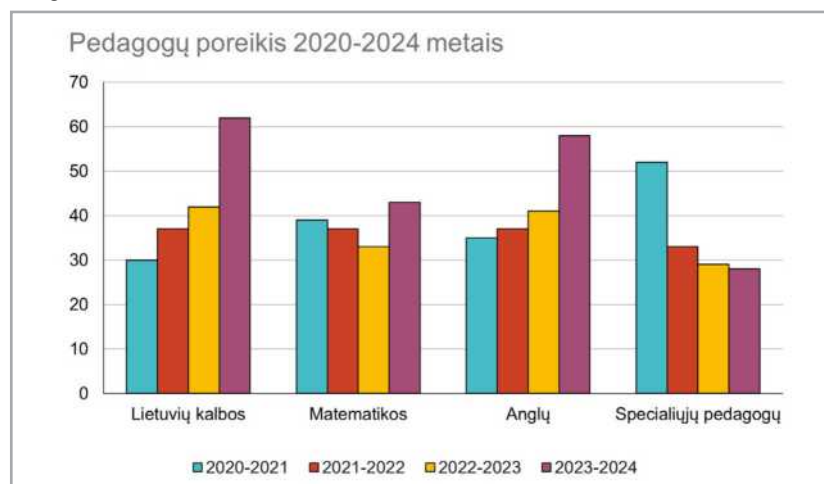
tojas. Prieš dvejus metus šis rodiklis buvo didesnis ir siekė 1,02. Pensinio amžiaus pedagogų Vilniuje praėjusiais metais dirbo daugiau (8,09 proc.) nei vidutiniškai šalyje (7,25 proc.).

Vilniuje net 4 aukštosios mokyklos rengia pedagogus, tačiau, kaip rodo statistika, tik 15 % pirmos pakopos pedagogikos studijų krypties studijas baigusių absolventų per pirmuosius dvejus metus po studijų baigimo įsidarbina mokyklose. Darbo užmokestis, profesijos prestižas, darbo sąlygos, paramos ir karjeros sistema – veiksniai, turintys įtakos profesijos patrauklumui, motyvams ateiti ir pasilikti dirbti mokykloje (EBPO TALIS, 2018 m.). Nuo 2018 m. mokytojų darbo užmokestis šalyje vidutiniškai pakilo daugiau kaip 50 proc. – nuo 2017 m. IV ketv. – 968,2 Eur. bruto iki 2021 m. II ketv. – 1737,8 Eur. bruto ir sudarė 1,07 vidutinio šalies darbo užmokesčio, tačiau vis tiek nėra toks, kad į švietimo sistemą pritrauktų gabių ir motyvuotų asmenų. Vilniaus mieste mokytojų atlyginimas 2021 m. IV ketv. vienam etatui vidutiniškai siekė 1827,8 Eur. Nors pedagogų atlyginimas Vilniuje negali konkuruoti su kitų, aukštos kvalifikacijos reikalaujančių sektorių atlyginimais, tačiau siūlomas vienam pedagoginiam darbuotojui potencialiai tenkantis darbo krūvis yra pakankamas, kad suformuotų visa apimančią darbo vietą. Neviso darbo krūvio problema, su kuria susiduria mažosios ar kaimiškosios savivaldybės, pritraukdamos naujų darbuotojų, sostinėje nėra tokia aktuali. Vienam pedagogui darbuotojui 2020–2021 m. Vilniuje teko 0,854 vnt. pedagoginės pareigybės, o visą ar didesnę krūvį (etata) turėjo daugiau nei pusė (62,75 proc.) mokytojų. Didžiosiose kaimiškose savivaldybėse visą ar kiek didesnę darbo krūvį teturėjo 44,33 proc. (ŠVIS, 2021) mokytojų.

Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei 2021 m. teko 14,1 mokinių, prieš dvejus metus (2019 m.) – 13,7 mokinio. EBPO priklausančiose šalyse vidutinis mokinių skaičius vienam mokytojui vidurinio ugdymo įstaigose yra 13 mokinių, Lietuvoje – 9,6 mokinio. Tai santykinai teigiamas rodiklis, rodantis Vilniaus miesto švietimo įstaigų tinklo optimalumą, tvarumą. Tačiau didėjanti rodiklio reikšmė iliustruoja ir kitus mieste vykstančius procesus: teigiamas demografinės tendencijas (per pastaruosius trejus metus gyventojų skaičius sostinėje padidėjo 2,7 proc.), tuo pačiu ir didėjantį mokinių skaičių. Pagrindinio ugdymo programos mokinių per dvejus metus (2018–2019 m. iki 2020–2021 m.) padaugėjo per 4 tūkst. – nuo 32 130 iki 36 271 tūkst. (ŠVIS, 2021 m.). Atskirose, sparčiai besiplečiančiose sostinės vietovėse, ugdymo vietų pasiūla nepakankama ir neužtikrina gyventojų poreikių. Atitinkamai didėja ir pedagogų paklausa.

Vilniuje 2021 m. dirbo 7 081 pedagoginis darbuotojas (apie 20 proc. šalies pedagoginių darbuotojų), prieš dvejus metus – 6 766. Nors darbuotojų skaičiaus pamažu didėja, Vilniuje, kaip ir kituose Lietuvos miestuose ir regionuose, pedagoginių darbuotojų trūkumo problema išlieka aktuali. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2020–2021 m. vykdytos pavaldžių švietimo įstaigų dėl esamo ir būsimų pedagogų trūkumo apklausos duomenimis, 2021 m. ypač trūko pagalbos mokiniui specialistų – logopedų, specialiųjų pedagogų, psichologų, socialinių pedagogų, mokytojų padėjėjų. 2023–2024 m. m. prognozuojamas lietuvių ir užsienio kalbų, matematikos mokytojų trūkumas. Diagramoje Nr. 9 pateikiami 4 metų poreikiai, remiantis apklausos duomenimis.

Diagrama Nr. 9

▀ SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

1.1. Uždavinys. Subalansuotas dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas.

1.2. Uždavinys. Individualus požiūris į kiekvieną vaiką, išmokantis mokyti ir ieškoti sprendimų.

Siekiant ugdyti visapusiškas asmenybes, 2021 m. nuosekliai buvo stiprinami tiek mokinių akademiniai gebėjimai, tiek bendrosios kompetencijos. Vykdomos, tęsiamos priemonės, skirtos modernizuoti ugdymo procesą, pasitelkiant pažangiausias metodus, pasiteisinusią praktiką. Didelis dėmesys buvo skiriamas vaikų skaitmeniniam, informaciniam raštingumui, STEAM kompetencijoms, kūrybiškumui ugdyti. Siekiama, kad mokyklose kiekvienas mokinys gerai išmokytų bent 3 kalbas: lietuvių (ar kitą gimtąją), užsienio ir informacinių technologijų. Diegiamos inovatyvios priemonės ir metodikos skatina individualų požiūrį į kiekvieną vaiką.

Stiprinant STEAM specializacijų ir veiklų patrauklumą Vilniaus mieste vykdomi keli tęstiniai projektai. Nuo 2017 m. tęsiama projektinė iniciatyva „Atvirų techninių kūrybinių „FabLab“ dirbtuvių steigimas, įveiklinimas ir tinklo kūrimas Vilniaus mokyklose“, kuriuo siekiama skatinti inovatyvius mokymo metodus, tarpdalykinę integraciją ir mokyklų bendradarbiavimą, kuriant Vilniaus miesto mokyklų atvirų techninių kūrybinių „FabLab“ dirbtuvių tinklą. Nuo projekto pradžios įsteigta 35 „FabLab“ laboratorijos, jose organizuojamas tiek formalus, tiek neformalus ugdymas. Tobulinamos mokytojų kompetencijos. Kuriama ir aprašoma, kaip „Fablab“ dirbtuves integruotai taikyti ugdymo procese. 72,2 proc. mokytojų mano, kad dalyvavimas šiame projekte stipriai arba iš dalies pagerina mokinių savivertę, pasitikėjimą savo jėgomis.

Projektas „Gamtos mokslų laboratorijų steigimas Vilniaus miesto gimnazijose“ vykdomas nuo 2019 metų. Juo siekiama sudaryti sąlygas kokybiškam gamtamoksliniam ugdymui(-si) bei skatinti mokinių domėjimąsi mokslinė-tiriamąja veikla. Vilniaus miesto savivaldybės gimnazijose įrengiamos šiuolaikiškos gamtos mokslų (biologijos / chemijos / fizikos) laboratorijos. 2021 m. pradėti 1 gamtos mokslų laboratorijos įrengimo darbai. Iš viso nuo 2019 m. įsteigtos 8 laboratorijos. Tobulinamos mokytojų kompetencijos.

Projektu „Šiuolaikiškas matematikos ugdymas ir pažangos stebėseną“ siekiama gerinti mokinių matematikos mokymosi pasiekimus Vilniaus mieste, tobulinti mokytojų skaitmeninio ugdymo turinio kūrimo ir diegimo kompetencijas, stiprinti mokyklos lygmens mokinių mokymosi pažangos stebėseną, naudojant pažangią matematikos „Eduten Playground“ platformą. 2021 m. platforma buvo išversta į valstybinę kalbą ir pritaikyta 2-6 klasių mokiniams. Ją taikė 72,2 proc. tikslinės grupės mokyklų, t. y. net 18 tūkst. 2-6 klasių mokinių.

Ne mažiau svarbi kita ugdymo sritis - mokinių informacinio skaitmeninio raštingumo gebėjimų ugdymas. Siekiant ugdyti jaunesniojo amžiaus mokinių informatinį mąstymą ir gebėjimus sumaniai ir kūrybiškai naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, įgyti skaitmenines kompetencijas, vykdomas projektas „Informatika ir kūrybinis technologijų panaudojimas pradiniam ugdyme“. Nuo 2021 m rugsėjo 86 miesto pradinės klases turinčių mokyklų mokytojai, mokantys apie 25 tūkstančius mokinių, pradėjo trejus metus trukusius mokymus, kurie padės pradinėms klasių mokytojams pritaikyti informacines technologijas per pamokas. Šios mokyklos sudaro apie 90 proc. pradinės klases turinčių mokyklų; projekto įgyvendinime dalyvauja apie 50 proc. visų miesto pradinėms klasių mokytojų.

Ugdant mokinių kūrybiškumą įgyvendinamas projektas „Kūrybiškumo ir pažinimo kompetencijų ugdymas mokyklose“. Išplėtotos apie 100 mokytojų ir 150 mokinių kūrybiškumo, pažinimo ir mokyklos veiklos tobulinimo kompetencijos. Susibūrė ir veikia 6 mokytojų klubai, įgyvendinta 12 pačių mokyklų parengtų projektų. 2021-22 m. m. pradžioje 3 gimnazijos ir 3 progimnazijos įsitraukė į programos „Tyrinėjimo menas. Mokomės bendruomenėje“ įgyvendinimą. Bendradarbiaujant su Kūrybingumo mokykla parengta ir įgyvendinama „Mokytojų, kūrybingumo ambasadorių, mokymų programa“, pagal kurią mokymus baigė 50 mokytojų, kurie taiko kūrybiškumo ugdymo technikas ir kūrybiškumo taikymo edukologijoje principus. Palaikomas ir plėtojamas kūrybingumo ambasadorių tinklas. Organizuojami mokymai,

leidžiantys mokytojams kurti ir diegti fenomenais pagrįstą ugdymą. Mokymuose dalyvauja apie 130 mokytojų iš 67 Vilniaus miesto mokyklų.

Siekdamos gerinti ikimokyklinio ugdymo kokybę, 10 ikimokyklinio ugdymo įstaigų įgyvendina Naratyvinio žaidimo ir mokymosi (NEPL) metodiką. Pagal šią metodiką 2021 m. ugdėsi 550 ugdytinių. Nuo 2018 m. šį metodą įvaldė ir jį taiko 35 ikimokyklinio ugdymo įstaigos.

1.3. Uždavinys. Tvari, nuosekliai tobulėjanti, įkvepianti pedagogų bendruomenė.

Vilniaus mokytojai kompetencijas patobulino tiek dalyvaudami minėtuose projektuose, tiek tikslinėse kvalifikacijos tobulinimo programose. „Atvirų techninių kūrybinių „FabLab“ dirbtuvių steigimas ir įveiklinimas ir tinklo kūrimas mokyklose“ – 150 mokytojų; „Gamtos mokslų laboratorijų steigimas Vilniaus miesto gimnazijose“ – 56 mokytojai; „Šiuolaikiškas matematinių gebėjimų ugdymas ir pažangos stebėseną“ – 3570 mokytojų; „Mokytojų Kūrybingumo ambasadorių tinklaveika“ ir „Kūrybiškumo, inovacijų ir verslumo ugdymas mokyklose“ – 280 mokytojų. „Informatika ir technologinė kūryba pradiniam ugdyme“ – 1057 mokytojai. Savivaldybės iniciatyva vykdytos nuotolinės viešos mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų konsultacijos dėl darbo su specialiųjų poreikių mokiniais. Įvyko 4 konsultacijos, kiekvienoje jų dalyvavo po 500 mokytojų iš Vilniaus miesto ir Lietuvos. Surengti praktiniai mokymai mokytojų padėjėjams, siekiant padėti dirbti su SUP bei skirtingų poreikių turinčiais mokiniais.

Bendrojo ugdymo mokytojų kvalifikacijai tobulinti 2021 m. vienam pedagoginiam darbuotojui kvalifikacijos tobulinimui teko 54 eurai. Tai atitinka šalyje vidutiniškai vienam pedagogui tam tenkančią lėšų sumą. 2018 m. ši suma Vilniaus mieste buvo ženkliai mažesnė – 25 eurai.

Sprendžiant mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų trūkumo klausimą Vilniaus mieste, 2021 m. buvo vykdoma daug tikslinių priemonių, skirtų pritraukti specialistus iš kitų sričių, asmenis, turinčius mokytojo kvalifikaciją, bet ilgą laiką nedirbusius mokykloje, dirbantiems mokytojams suteikti kito dalyko ar pedagoginės specializacijos kompetencijų ir tokiu būdu plėsti jų profesines galimybes. Vilniaus miesto savivaldybė 2021 m. tam skyrė tikslinį 121 000 eurų finansavimą. Buvo vykdomos šios tęstinės pedagogų pritraukimo ir palaikymo, kompetencijų plėtros priemonės:

- „Renkuosi mokyti – Vilniaus mokyklų kaitai!“ – dviejų metų trukmės pedagogų rengimo programa. 2020–2021 m. m. buvo parengti 5 pradinių klasių mokytojai, per visą programos laikotarpį nuo 2018 parengta 21 mokytojas;
- „Būsiu mokytoju Vilniuje“ – projektas, skirtas jau dirbantiems, tačiau pedagogo kvalifikacijos neturintiems mokytojams. 2020–21 m. m kvalifikaciją įgijo 18 mokytojų;
- projektas „Sugrįžtu mokyti“, skirtas asmenims, turintiems pedagoginį išsilavinimą, tačiau kurį laiką nedirbusiems mokykloje, bet nusprendusiems į ją sugrįžti. Praėjusiais metais šiame projekte dalyvavo 15 sugrįžusių mokyti mokytojų;
- nuo 2019 m. vykdoma projektinė iniciatyva „Pradedantieji Vilniaus mokytojai“, kurios tikslas padėti jauniems / naujiems mokytojams sklandžiai integruotis į profesiją ir švietimo įstaigos bendruomenę. Programoje 2021/– 2022 m. m. dalyvauja 40 pradedančiųjų mokytojų. Net 87 proc. 2020– 2021 m. mokymuose dalyvavusių pradedančiųjų mokytojų planavo tęsti darbą mokykloje;
- plečiant jau dirbančių mokytojų kompetencijas reikalingoms dalykinėms kompetencijoms įgyti studijas pradėjo 20 dirbančių ir vadovų palaikymą turinčių ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokytojų.
- Siekiant motyvuoti pedagogus, jiems suteiktas nemokamas judėjimas viešuoju Vilniaus miesto transportu.

II TIKSLAS. VISIEMS VAIKAMS UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ

Tiksliui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Įkvepianti edukacinė aplinka.
2. Galimybė rinktis ugdymo formą, darželį ir mokyklą pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius.
3. Sumaniai ir efektyviai valdomos Vilniaus miesto mokyklos ir darželiai.
4. Vienodai aukšta švietimo paslaugų kokybė visame Vilniaus miesto ugdymo tinkle.

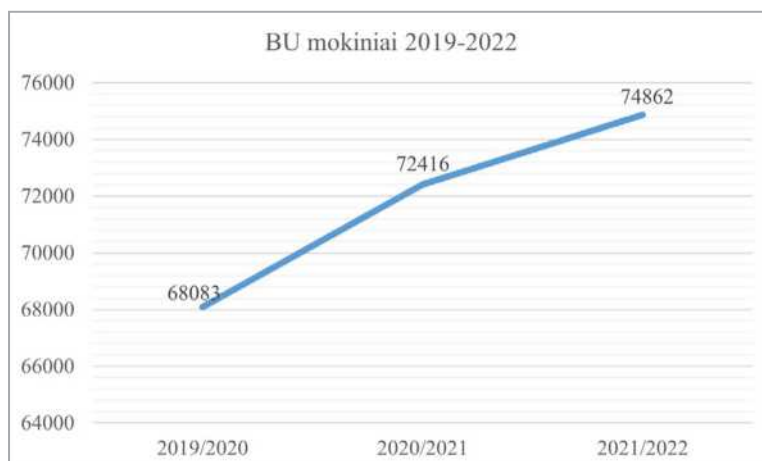
Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas		2021 m.	2025 m.	2030 m.
Švietimo įstaigų rezultatų netolygumas; ICC reikšmės	12 kl. Matematika	0,36	0,30	0,25
	12 kl. Lietuvių k.	0,25	0,23	0,20
	12 kl. Anglų k.	0,31	0,25	0,20
	12 kl. Istorija	0,35	0,30	0,25
Bendrojo ugdymo mokyklų 1-8 klasių* kompleksų, kurie yra jungtiniai, dalis (proc.) *Pastaba. Neįskaičiuojamos specialiosios klasės.		2,3	2,0	1,0
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo procese dalyvaujančių 3-5 metų amžiaus vaikų dalis (proc.)		98,74	99,0	99,0

SITUACIJOS ANALIZĖ

Augant miesto gyventojų skaičiui, didėja ir mokinių skaičius (Diagrama Nr. 10). Bendrojo ugdymo programose mokinių skaičius per dvejus metus padidėjo 9,06 proc. Ypatingai didelis mokinių skaičiaus augimas matomas pagrindinio ugdymo pakopoje, kur per dvejus metus (nuo 2018-2019 m. iki 2020-2021 m.) mokinių padaugėjo daugiau kaip 4 tūkst., - nuo 32 130 iki 36 271 tūkst. (ŠVIS, 2021 m.).

Diagrama Nr. 10

2021-2022 m. Vilniaus mieste veikė 158 bendrojo ugdymo mokyklos, iš jų – 118 Savivaldybės pavaldumo. Jose pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas mokėsi 74 862 mokiniai (22 proc. visų šalies mokinių).

2020-2021 m. m. Vilniaus mieste pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas buvo ugdomi 30 356 vaikai. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas lankė beveik visi 3-5 metų amžiaus vaikai, t. y. 98,71 proc. Veikė 217 ikimokyklinio ugdymo įstaigų, iš jų – 125 Savivaldybės pavaldumo (ŠVIS, 2021 m.).

Savivaldybės ugdymo institucijose nemažai įstaigų ir klasių, kuriose vaikų skaičius viršija numatytus pajėgumus. Perpildytas 51 mokyklos klasės; iš jų: 48 mokyklos turi perpildytas 1-4 klases, 6 mokyklos – 5-10 klases, 2 mokyklos – III ir IV klases. Mažas klases turi 6 mokyklos. Jungtines klases turi 11 mokyklų (4 specialiosios, 1 jaunimo mokykla, 2 pagrindinės mokyklos, 4 mokyklos su spec. klasėmis). Bendrojo ugdymo mokyklų 1-8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis 2021 m. 2,3 proc. (neskaičiuojant spec. klasių). Šis rodiklis išlieka stabilus, prieš porą metų buvo fiksuotas toks pat.

Vilniaus mieste ryškūs mokyklų rezultatų skirtumai pagal mokinių pasiekimus (diagramos Nr. 11 ir 12, lentelės Nr. 6 ir 7). Vilniaus miesto mokyklų matematikos ir lietuvių kalbos PUPP ir VBE vidutiniai pasiekimai yra aukštesni nei šalies mokyklų, tačiau nemaža dalis mokyklų nesiekia pasiekimų vidurkio, ir tik dalies mokyklų PUPP ir VBE rezultatai aukštesni nei vidutiniai. Vilniaus mieste yra mokyklų, kurios demonstruoja labai aukštus pasiekimus ir nemaža dalis mokyklų, kuriose pasiekimai yra ženkliai mažesni ir už šalies rezultatų vidurkį.

Skirtumams tarp mokyklų matuoti dažnai naudojamas ICC koeficientas (santykinės variacijos tarp mokyklų reikšmė). ICC leidžia apskaičiuoti, kuri mokinių pasiekimų variacijos dalis gali būti paaiškinta skirtumais tarp mokyklų, lyginat su visa mokinių pasiekimų skirtumų variacija. Jei variacijos dalis, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų, yra didesnė negu 0,2 (arba 20 proc.), laikoma, kad mokinių galimybės mokytis populiacijoje nėra pakankamai vienodos. Kuo ICC koeficientas yra didesnis, tuo lygių galimybių situacija švietime yra blogesnė. Be to, beveik visuose dalykuose VBE ICC reikšmės yra didesnės nei šalyje. Tai reiškia, kad variacija tarp mokyklų akademiniais pasiekimais Vilniuje daro didesnę įtaką nei šalyje.

Lentelė **Nr. 6**

PUPP sritis	Tik Vilniaus miesto savivaldybės mokyklos	Visos Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklos
Matematika	0,298	0,304
Lietuvių kalba ir literatūra	0,273	0,292

Diagrama Nr. 11

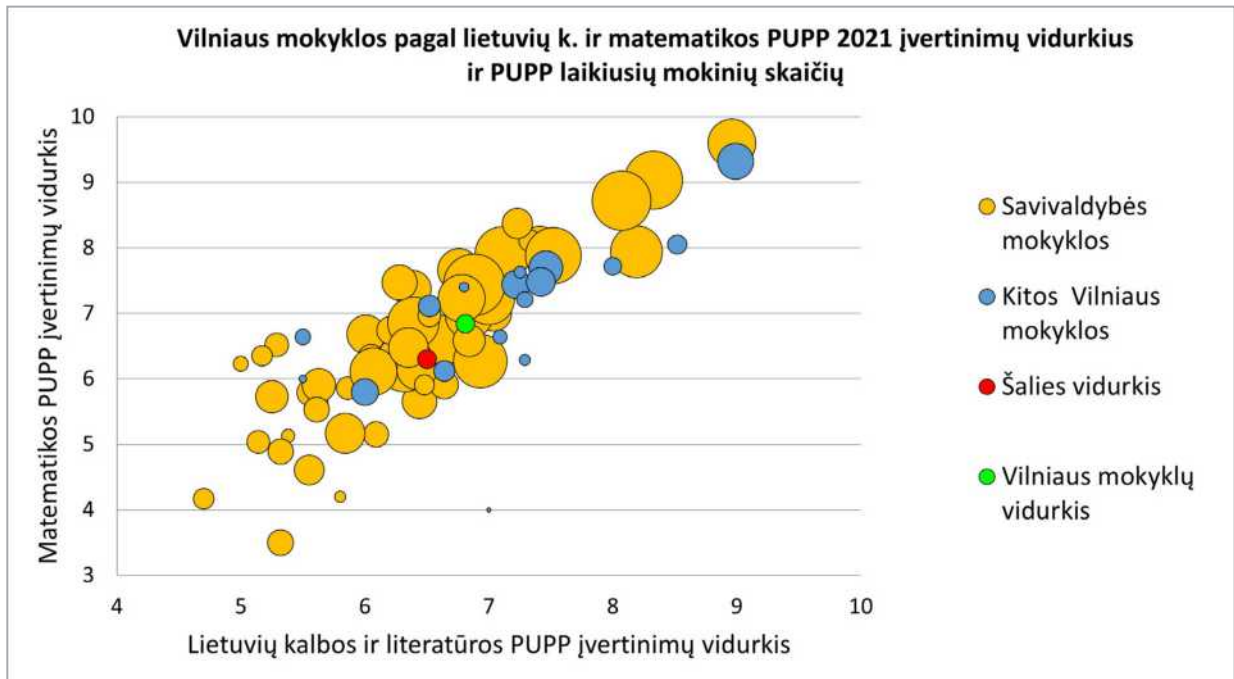
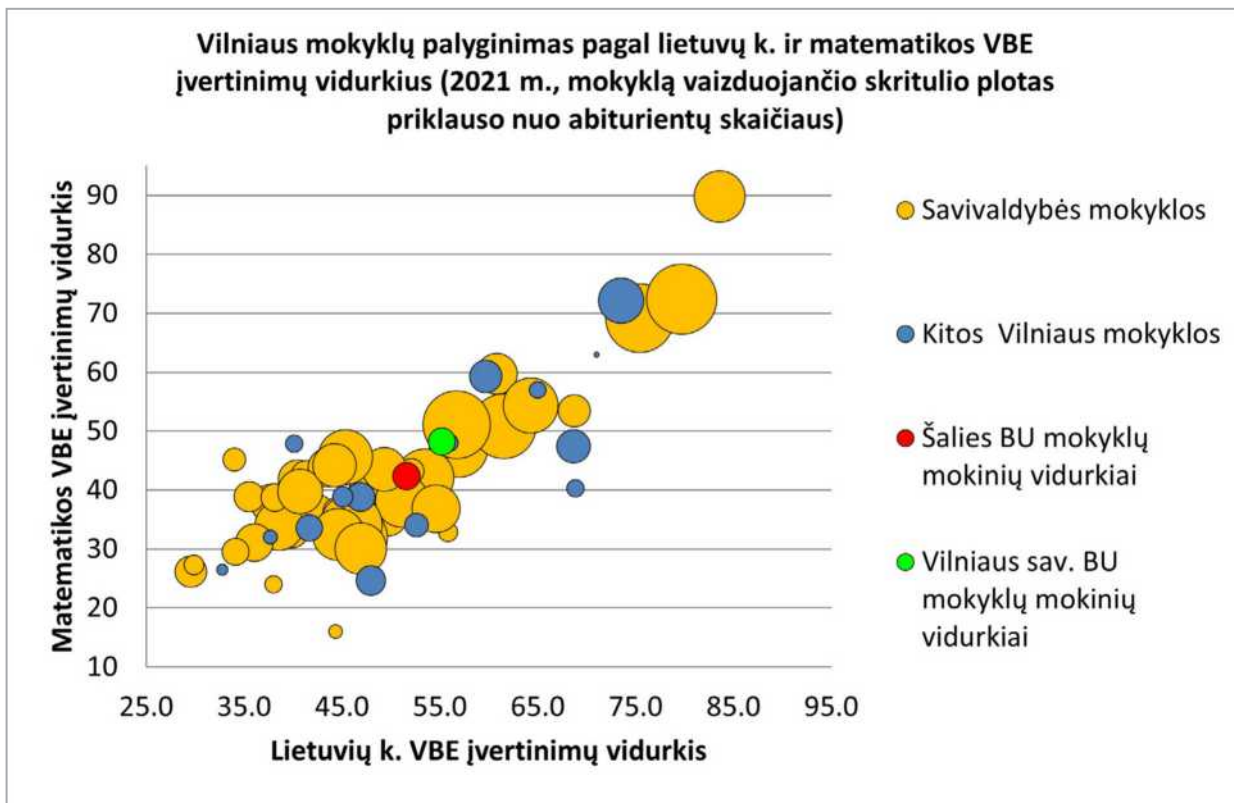

Diagrama Nr. 12

Lentelė Nr. 7

VBE rūšis	VBE 2021 mokinių surinktų vertinimo taškų variacijos dalies, kurią paaiškina skirtumai tarp mokyklų, įverčių (ICC koeficientų) reikšmės		
	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose		Šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose
Lietuvių kalba ir literatūra	●	0.25	●
Matematika	●	0.36	●
Užsienio kalba (anglų)	●	0.31	●
Biologija	●	0.44	●
Chemija	●	0.45	●
Fizika	●	0.32	●
Istorija	●	0.35	●
Geografija	●	0.41	●
Informacinės technologijos	●	0.42	●

Vilniaus mieste, kaip ir visoje šalyje, trūksta švietimo įstaigų vadovų. Vadovų trūkumas atsirado ne tik dėl įvestų kadencijų, senstančios vadovų bendruomenės (vidutinis vadovų amžius 2020 m. – 55,20 m.), bet ir dėl besiplečiančio švietimo įstaigų tinklo, ypač sparčiai steigiantis privačioms mokykloms ir darželiams. 2021 m. IV ketv. duomenimis daugiau kaip 20 proc. (iš 125 net 28) ikimokyklinio ugdymo įstaigų neturėjo nuolatinio vadovo. Bendrojo ugdymo mokyklose situacija geresnė – laikinai einančių vadovų pareigas ėjo tik 9 iš 118 bendrojo ugdymo mokyklų.

SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

2.1. Uždavinys. Įkvepianti edukacinė aplinka

2.2. Uždavinys Galimybė rinktis ugdymo formą, darželį ir mokyklą pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius

Siekiant modernizuoti švietimo įstaigų tinklą, atnaujinamos ir išplėtos veikiančių įstaigų patalpos. 2021 m. atnaujinta / renovuota Antakalnio pradinė mokykla, Naujosios Vilnios muzikos mokyklos patalpų išorė, 4 mokyklose įrengtos lauko klasės.

Rengiami 2-jų lopšelių-darželių – „Pipiras“ ir „Žirniukas“ – patalpų remonto-atnaujinimo projektai. Rengiamos trijų veikiančių mokslo įstaigų – „Vyturio“ ir Šeškinės pradinė mokyklų bei Vilniaus Adomo Mickevičiaus licėjaus – pastatų rekonstravimo, kapitalinio remonto projektavimo užduotys, siekiant ne tik pagerinti patalpų būklę, bet ir atnaujinti pastatų architektūros kokybę, pritaikant „10 Vilniaus urbanistikos ir architektūros taisyklių“ ir „Rekomendacijas naujai statomoms Vilniaus švietimo įstaigoms“.

Prie ugdymo aplinkos gerinimo prisidėjo jau minėtų „FabLab“ ir gamtos mokslų laboratorijų steigimas (žr. psl. 11). Vilniuje 2021 m. laboratorijas turėjo 61,25 proc. švietimo įstaigų (šalyje 43 proc.).

Siekiant plėtoti ir turtinti ugdymo aplinką Vilniuje, vykdytas projektas „Patirk Vilnių“, kurio metu įvairių dalykų mokytojai kūrė pamokų, skirtų vesti kitose miesto erdvėse, scenarijus. 2021 m. 5 mokyklos buvo įtrauktos į pilotinį „Bloomberg“ projekto etapą. Jose buvo įrengtos išmaniosios klasės, joms padovanota gido įrangos, šių mokyklų mokytojams organizuotos konsultacijos ir mokymai, kaip įvairias Vilniaus miesto erdves panaudoti ugdymo procese.

Siekiant užtikrinti pakankamą vietų skaičių mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo bei ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, statomos naujos ir plečiamos esamos švietimo įstaigos: statoma Tolminkiemio gimnazija ir lopšelis-darželis „Bajorėlis“, prie Vilniaus Joachimo Lelevelio inžinerijos gimnazijos įrengiamas priestatas.

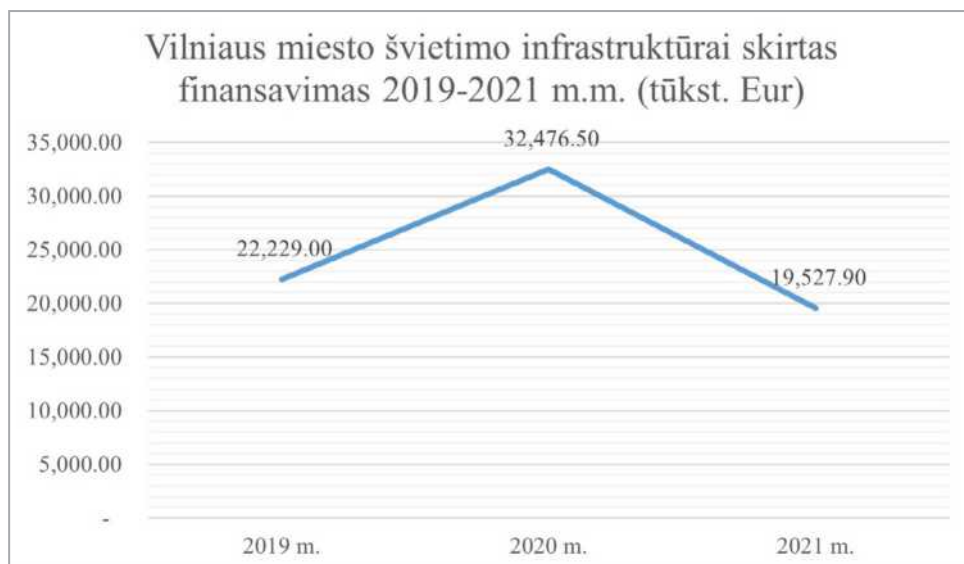
2021 m. pabaigoje paskelbti 3-jų architektūros projektų konkursai (progimnazijos Bajorų k. 12, lopšelio-darželio Žemynos g. 2 C, lopšelio-darželio Bieliūnų g. 5/9) jau 2022 m. pavasarį sulauks aukštos kokybės architektūros projektų pasiūlymų, o vasarą su konkurso laimėtoju bus pasirašyta projektavimo paslaugų sutartis.

2022 m. III ketvirtį planuojama skelbti dar 4-ių naujų mokslo paskirties pastatų architektūros projektų konkursus: lopšelio-darželio Aušrinės g. 10A, Verkių sen., lopšelio-darželio Kernavės g. 82, Šnipiškių sen., pradinės mokyklos I. Kanto al. 17, Pilaitėje, ir progimnazijos Stasio Lozoraičio g. 95, Naujosios Vilnios seniūnijoje.

Baigiamas suprojektuoti lopšelis-darželis Pajautos g. 7, o Tolminkiemio g. 11A artimiausiu metu turės statybą leidžiantį dokumentą ir bus pradėti statybos rangos darbų viešieji pirkimai.

Vilniaus miesto ugdymo įstaigų aplinkai gerinti 2021 m. buvo skirta 19 527 tūkst. eurų infrastruktūrinių lėšų. Tai – mažiausia suma per trejus metus.

Diagrama **Nr. 13**

2.3. Uždavinys. Sumaniai ir efektyviai valdomos Vilniaus miesto mokyklos ir darželiai

Vilniaus miesto savivaldybė, siekdama kurti švietimo įstaigų rezervą, pritraukti ir rengti potencialius švietimo įstaigų vadovus, tobulinti jau dirbančių vadovų kompetencijas, 2021 m. tęsė ankstesniais metais pradėtas vykdyti priemones:

- Remtas naujų vadovų rengimas ISM universitete. 2021–2022 m. šią programą baigė 40 studentų. 2021 m. Savivaldybė finansavo naujas 23 asmenų studijas. Lyderystės ir švietimo įstaigos kompetencijų įgyti kviečiami ugdymo įstaigų pavaduotojai ir mokytojai, švietimo įstaigose dirbantys administracijų darbuotojai.
- Pradedantiesiems vadovams skiriama pagalba: vienerius metus nuo darbo pradžios teikiama mentoriaus pagalba, vadovai dalyvauja kompetencijų tobulinimo, vadovų bendradarbiavimo tinkle. 2021 m. mentoriaus pagalbą gavo 11 pradedančiųjų bendrojo ugdymo vadovų ir 24 ikimokyklinio ugdymo vadovai. 2021–2022 m. mokymų programą pradėjo 26 nauji vadovai.
- Organizuoti du kasmetiniai rudens forumai, kuriuose vadovai aptarė aktualius švietimo klausimus ir naujienas. Ikimokyklinių įstaigų vadovų forume dalyvavo 150 iš 213 tokių įstaigų vadovų (įskaitant ir Savivaldybės, ir privačias įstaigas), bendrojo ugdymo ir neformalaus švietimo institucijų vadovų forume dalyvavo 116 vadovų iš 162 skirtingų tipų įstaigų (įskaitant ir Savivaldybės, ir privačias mokyklas).
- Tęsiama projektinė iniciatyva „Pavaduotojų akademija“, skirta ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų pavaduotojų kompetencijoms stiprinti, bendradarbiavimo tinklui kurti. 2020–2021 m. kompetencijas patobulino 295 ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų pavaduotojai.

Vadovų trūkumo, pritraukimo klausimas ir 2022 m. išlieka aktualus. Minėtos priemonės bus tęsiamos.

2.4 Uždavinys. Vienodai aukšta švietimo paslaugų kokybė visame Vilniaus miesto ugdymo tinkle

Vilniaus miesto savivaldybė, siekdama mažinti mokinių pasiekimų pasiskirstymo tarp ugdymo įstaigų netolygumus, vykdė tikslinius projektus, skirtus stiprinti mokyklų, demonstruojančių žemus rezultatus, potencialą. Kartu su Olandijos specialistais pradėta diegti nuolatinio tobulinimo metodika, skirta gerinti ugdymo kokybę, vadybą, mokyklos mikroklimatą. Keturios mokyklos tapo šios metodikos startuolėmis ir dalysis gerąja praktika su kitomis Vilniaus mokyklomis. Šešios mokyklos konsultantų padedamos rengia pokyčių planus konkrečioms išvardytoms problemoms spręsti.

Įgyvendinamas priemonių planas, patvirtintas 2020 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimu Nr. 1-520 „Dėl kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumo visiems Vilniaus miesto vaikams priemonių plano tvirtinimo“. Įgyvendinant „Romų integracijos į visuomenę programą 2020–2023 m.“, gerinamas romų tautybės vaikų ugdymo įstaigų lankomumas, veiksmingumas, tobulinami vaikų socialiniai įgūdžiai (mokiniams skiriamos Vilniečio kortelės, ugdymo įstaigose, ugdančiose romų vaikus, įsteigti papildomi mokytojų padėjėjų etatai, mokinių užduotys individualizuojamos).

Užtikrinamas pabėgėlių šeimų vaikų ugdymas Savivaldybės pavaldumo įstaigose. Savivaldybės ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigoms skiriamos tikslinės konsultacijos ir mokymai dėl įtraukties didinimo, peržiūrimas Vilniaus pedagoginės psichologinės tarnybos nuotolinių paslaugų prieinamumo didinimas, bendradarbiaujama su Terapinio ugdymo centru „Aplink“ dėl ugdymo įstaigų bendruomenių savitarpio pagalbos grupių.

III TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI UGDYTI EMOCINES KOMPETENCIJAS IR UŽTIKRINTI PALANKIĄ UGDYMO ĮSTAIGŲ EMOCINĘ APLINKĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Ugdymo įstaigos, kuriose kiekvienas bendruomenės narys jaučiasi saugus ir įgalintas.
2. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai yra organiška švietimo bendruomenės dalis.
3. Prie vaikų gerovės aktyviai prisidedanti mokyklos bendruomenė.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Esama reikšmė		Siektina reikšmė	
	2021 m.	2025 m.	2025 m.	2030 m.
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių**, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis (proc.) ** Pastaba. Išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų.	11,80	20,0	20,0	30,0
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100 mokinių, skaičius	0,62	0,72	0,72	0,80

SITUACIJOS ANALIZĖ

Socialinė, emocinė aplinka ir pozityvus mokyklos mikroklimatas yra viena iš sąlygų, užtikrinančių aukštesnius mokinių pasiekimus ir fizinę bei psichologinę ugdymo įstaigų bendruomenių sveikatą. Tarptautiniai tyrimai atskleidžia, kad įtampos, kylančios dėl nepalankaus klasės ar mokyklos klimato, turi įtakos pedagogų stresui ir sprendimui nutraukti pedagoginę karjerą. EBPO TALIS 2018 m. duomenimis, daugiau kaip 25 proc. mokytojų Lietuvoje svarsto nutraukti pedagoginę karjerą dėl streso, patiriamo darbe. Mokinių socialinių emocinių kompetencijų išplėtojimą atskleidžia jų socialinis aktyvumas ir įsitraukimas į savanorystės, bendruomenines veiklas. Didžiuosiuose miestuose, tarp jų ir Vilniuje, jis yra mažesnis, nei rajonų centruose (Pagal Pilietinės visuomenės instituto ataskaitą 2021 m.).

Prevencinių programų įgyvendinimas – viena iš priemonių, padedančių siekti teigiamo emocinio klimato mokyklose, mažinti patyčių lygį, ugdyti mokinių socialines, emocines kompetencijas. Prevencines programas Vilniaus mieste įgyvendino 81,25 proc. mokyklų, prieš dvejus metus – 73,89 proc. (šalyje – 92 proc.).

2021 m. integruotai ugdomų mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, buvo 11,80 proc., prieš dvejus metus – 9,3 proc., o 2018 m. – tik 6,69 proc. Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100 mokinių, skaičius 2021 m. buvo 0,62 (šalyje – 0,72), prieš dvejus metus šis rodiklis buvo 0,55. Specialistų pritraukiama daugiau, tačiau situacija mokyklose yra labai netolygi. Kai kurios mokyklos neturi nei vieno pagalbos mokiniui specialisto. Vilniaus mieste 2021 m. psichologo neturėjo 28 proc. mokyklų, prieš dvejus metus tokių mokyklų buvo dar daugiau – 32 proc. Jokio švietimo pagalbos specialisto 2021 m. neturėjo 17 proc. mokyklų (šalyje – 10,67 proc.), prieš dvejus metus – 18,2 proc.

SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

Vilniaus miesto savivaldybė 2021 m. organizavo mokymus mokytojams, mokyklų bendruomenėms apie psichologinio, emocinio mikroklimato gerinimą įstaigose. Vilniaus pedagogams suteikta galimybė stiprinti savo sveikatą ir didinti emocinį atsparumą naudojantis nemokamomis anonimiškais konsultacijomis, naudojantis mobiliąją programėle. Pedagogai gali stebėti savo būsenas, išbandyti atpalaidavimo pratimus ir atrasti aktualų edukacinį turinį, bendrauti su kitais Vilniaus mokytojais specialiai tik jiems sukurtame pokalbių kambaryje, o taip pat gauti profesionalios specialistų pagalbos. Vykdomi bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymai. Mokymų tikslas – didinti mokyklų darbuotojų žinias apie vaikų ir paauglių psichikos sveikatą ir stiprinti jų gebėjimus praktiškai pritaikyti žinias ir nuostatas apie psichikos sveikatą, reikalingas spręsti sudėtingas kompleksines situacijas, kylančias dirbant su vaikais ar paaugliais. Šie mokymai skirti raštingumui psichikos sveikatos srityje didinti, psichikos sveikatos rizikos veiksniams atpažinti, tinkamai reaguoti ir suteikti paramą.

Vilniaus miesto savivaldybė, siekdama gerinti mokinių ir pedagogų emocinę savijautą ir plėtoti socialines bei emocines kompetencijas, vykdė tikslines priemones. Įgyvendino pagalbos projektą mokykloms, kuriose, remiantis nacionaliniais tyrimais, yra aukštas patyčių laipsnis, silpnai išplėtotą organizacijos kultūrą, o mokinių pasiekimų pažanga buvo mažesnė, nei kitų analogiškų įstaigų (remiantis NMPP duomenimis). 2021 m. projekte individualiose konsultacijose bei mokymuose dalyvavo apie 200 mokytojų.

Siekiant įgyvendinti įtraukties principą, Vilniuje plečiasi galimybės mokiniams, turintiems specialiųjų poreikių ugdytis bendros paskirties klasėse. Šioje srityje matomas teigiamas pokytis, bet norint sėkmingai pasirengti Švietimo įstatymo nuostatų dėl įtraukties įgyvendinimui nuo 2024 m., reikia spręsti specialistų trūkumo, pedagogų kompetencijų dirbti su mokinių įvairove, infrastruktūros pritaikymo ir kitus būtinus klausimus. Šiai sričiai 2022 m. planuojama skirti prioritetinį dėmesį.

IV TIKSLAS: SKATINTI SĄMONINGĄ SVEIKOS GYVENSENOS PASIRINKIMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Ugdymas, prisidedantis prie vaiko sąmoningo pasirinkimo gyventi sveikai;
2. Judrumą skatinanti aplinka ir mokiniams patrauklios bei ilgalaikius įpročius diegiančios aktyvaus laisvalaikio veiklos.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Esama reikšmė		Siektina reikšmė	
	2021 m.	2025 m.	2025 m.	2030 m.
Mokinių sveikatos būklės matavimo rodiklis	0 balų	0 balų	0 balų	0 balų
Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis, proc.	34,3	45,0	45,0	70,0

SITUACIJOS ANALIZĖ

Vilniaus miesto savivaldybė taiko mokinių sveikatos būklės 6 veiksmų matavimo rodiklį (mokiniai, turintys antsvorio, nutukę mokiniai, sveriantys per mažai, priskirti parengiamajai fiz. ugdymo gr., specialiajai fiz. ugdymo gr. ir atleisti nuo kūno kultūros pamokų). Jeigu į kiekvieną vertinamą kategoriją patenka daugiau nei 30 proc. mokinių, už tą kategoriją įstaigai skiriamas 1 balas. Rodiklis yra geras, kai įstaiga surenka 0–2 balų iš 6 ar daugiau galimų. Vilniaus miesto savivaldybės rodiklis 2021 m. buvo 0 balų.

Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis rodo, koks procentas mokinių mankština ar sportuoja 5 ar daugiau dienų bent po 60 minučių, įskaičiuojant fizinio švietimo pamokas. 2020 m. atlikto tyrimo duomenimis, tokių mokinių buvo tik 34,3 proc.

Didelis mokinių skaičius Vilniaus mokyklose turi įtakos ūkio lėšų paskirstymo vienam mokiniui dydžiui – Vilniuje ūkio lėšų vienam mokiniui tenka 0,51 tūkst. Eur., mažiau nei vidutiniškai šalyje (0,78 tūkst. Eur) (ŠVIS, 2019 m.). Mokyklų apkrova ir santykinai mažesnis lėšų, kurias būtų galima panaudoti modernizuojant kūno kultūros erdves, dydis turi įtakos mokyklų erdvių, kurias būtų galima pritaikyti fiziniam aktyvumui, atvėrimui mokiniams ir bendruomenėms ne ugdymo proceso metu.

SAIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

Fizinio aktyvumo veiklos plėtra susijusi ne tik su ugdymo įstaigų modernizavimu ar geresniu pritaikymu tokiai veiklai, bet ir su įvairių miesto erdvių pritaikymu fiziniam aktyvumui didinti. Vilniaus miesto savivaldybė 2021 m. tęsė atskirų miesto erdvių pritaikymo gyventojų poreikiams plėtrą. Sostinės skveruose, aikštėse, daugiabučių namų teritorijose, parkuose buvo įrengtos naujos fiziniam aktyvumui pritaikytos erdvės.

Vilniaus miesto mokytojai buvo skatinami naudoti įkurtas erdves ugdymo procesui, rekomenduoti jas ugdytiniais, jų tėvams. Vilniaus miesto savivaldybė 2021 m. pradėjo įgyvendinti projektą, skirtą fizinio ugdymo mokytojų kompetencijoms tobulinti ir fizinio ugdymo pamokų kokybės stiprinti. Kuriamas fizinio ugdymo mokytojų bendradarbiavimo tinkas, mokytojai susipažįsta su fizinio ugdymo metodinėmis naujovėmis ir dalijasi patirtimi. 2021 m. projekte dalyvavo apie 100 fizinio ugdymo mokytojų (apie 50 proc. Vilniaus mokytojų). Tai gera pradžia siekiant Vilniaus gyventojų didesnio fizinio aktyvumo, naudojimosi viešosiose erdvėse įrengtais aikštytais.

V TIKSLAS. SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI ĮGYTI PA-PILDOMŲ KOMPETENCIJŲ, VAIKUS ĮTRAUKIANT Į KOKYBIŠKĄ IR PRIEINAMĄ NEFORMALŲJŲ UGDYMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. patrauklios ir vaikų poreikius atliepiančios neformalaus ugdymo veiklos;
2. padidinta neformalaus švietimo įtrauktis, įvairovė ir prieinamumas;
3. gyva mokykla moksleiviams, tobulėjantiems po pamokų, ir platesnei bendruomenei.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
	2021 m.	2025 m.	2030 m.
Neformaliojo švietimo veikloje dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)	49,36	65	70
Neformalaus švietimo lėšas gaunančių vaikų dalis, proc.	60	70	70
Vilniaus miesto moksleivių pilietinės galios indeksas	61	65	68
Neformaliojo vaikų švietimo tikslinį finansavimą gaunančių vaikų skaičius (proc.)	31,5	35	37
Neformaliojo vaikų švietimo tikslinį finansavimą gaunančių vaikų, turinčių vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių, skaičius (proc.)	5	8	10

SITUACIJOS ANALIZĖ

Vilniaus mieste neformalaus vaikų švietimo veiklose (NVŠ programose arba bendrojo ugdymo būreliuose) 2020–2021 m. m. dalyvavo 49,36 proc. vaikų (šalyje – 61,54 proc.). Prieš dvejus metus šis rodiklis buvo didesnis – 60,65 (šalyje – 65,74 proc.) (ŠVIS 2021 m.).

Vilniaus mieste neformaliojo vaikų švietimo tikslinį finansavimą 2020–2021 m. m. gavo 28,02 proc. mokinių (besimokančių pagal bendrojo ugdymo programą), p 2021–2022 m. m. tikslinį finansavimą gauna 31,5 proc. mokinių. Padidėjęs gaunančių NVŠ krepšelį mokinių skaičius susijęs su tuo, kad padidėjo valstybės skiriamas finansavimas krepšeliui ir, palyginti su 2020 m. m., buvo akredituota daugiau programų: nuo 483 iki 520. Nuo 2021 m. m. padidinus NVŠ krepšelį didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) vaikams, matoma tendencija, kad į neformalųjį ugdymą jungiasi vis daugiau SUP turinčių vaikų. 2021–2022 m. m. SUP mokinių, kurie gauna tikslinį finansavimą, yra 1151, t. y. 5 proc. nuo visų tikslinį finansavimą gaunančių mokinių skaičiaus. Įgyvendinant 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų ir uždavinių rodiklius, numatoma šį skaičių 2025 m. padidinti bent iki 8 proc.

SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

Pertvarkant teisės aktus ir mažinant administracinę našą švietimo teikėjams, vis daugiau jų ryžosi įgyvendinti NVŠ programas, todėl didėja būrelių pasiūla ir įvairovė. Pasitelkus papil-

domas NVŠ krepšelio viešinimo priemonės per televiziją, radiją, socialines medijas, buvo pasiektas didesnis tėvų susidomėjimas krepšeliu, atsirado naujų NVŠ teikėjų. Sutaupytomis NVŠ krepšelio lėšomis finansuotos vaikų vasaros ir rudens stovyklos.

Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo konkurso metu paskirstyta 516 000 Eur. Finansuotos 264 programos, sudarytos galimybės vasaros neformaliojo švietimo veiklose dalyvauti 13 000 vaikų, iš jų 2400 iš socialiai jautrių šeimų.

Vilniaus miesto savivaldybė taip pat sėkmingai vykdo visos dienos mokyklos projektą. 2021 m. visos dienos mokyklos organizavimui skirta 6,8 mln. Eur.